

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้ โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้ 2) เพื่อเปรียบเทียบความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้ จำแนกตามประสบการณ์ วุฒิการศึกษา และขนาดสถานศึกษา

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้ สรุปสาระสำคัญของการศึกษาได้ดังนี้ จากวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 1 ที่ว่า “เพื่อศึกษาความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้” ผลการวิจัยพบว่า ระดับความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้ ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก โดยพิจารณา 3 ด้าน เรียงลำดับจากมากลงมา คือ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการบริหารด้านวิชาการ ส่วนด้านคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

จากวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 2 ที่ว่า “เพื่อเปรียบเทียบความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้ จำแนกตามประสบการณ์ วุฒิการศึกษา และขนาดสถานศึกษา” ผลการวิจัยพบว่า

เปรียบเทียบความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้ จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหาร พบว่าผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้ มีประสบการณ์ในการบริหารต่ำกว่า 20 ปี และตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป มีความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะหลัก ในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านก็ไม่แตกต่างกัน

เปรียบเทียบความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้ จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า ผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้ ที่มีวุฒิกการศึกษาปริญญาตรี
และสูงกว่าปริญญาตรี มีความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะหลัก ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อ
พิจารณาเป็นรายด้านก็ไม่แตกต่างกัน

เปรียบเทียบความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้ จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้ที่มีขนาดสถานศึกษา แตกต่าง
กันมีความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะหลัก โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร
กลุ่มกรุงธนใต้ที่มีขนาดสถานศึกษา แตกต่างกันมีความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะหลักใน
ด้านการบริหารด้านวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการ
บริหารการประชาสัมพันธ์ และความสัมพันธ์ชุมชน ด้านคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับผู้บริหาร
สถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่มีความแตกต่างกัน

อภิปรายผล

การอภิปรายผลในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะกล่าวถึงประเด็นสำคัญถึงการค้นพบในการศึกษาในครั้งนี้
นี้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย กรอบแนวคิด และสมมุติฐานของการวิจัย ดังรายละเอียด ต่อไปนี้

จากวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 1 ที่ว่า “เพื่อศึกษาความต้องการในการพัฒนา
สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้”
นั้น ความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา
กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้ ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ผู้บริหารบริหารสถานศึกษามี
การบริหารสถานศึกษาที่ดี ครอบคลุมตามมาตรฐานการพัฒนาสมรรถนะหลักในทุกด้าน จึงจะทำให้
สถานศึกษาสามารถประสบความสำเร็จเป็นที่น่าพอใจ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิทยา จันทร์ศิริ
(2551, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาสมรรถนะหลักของผู้บริหารสายสนับสนุนใน
มหาวิทยาลัยของรัฐ” ผลการวิจัยพบว่า การนำหลักสูตร ไปทดลองใช้ในการพัฒนาสมรรถนะหลักของ
ผู้บริหารสายสนับสนุนในมหาวิทยาลัยของรัฐ พบว่า ผู้เข้ารับการพัฒนาประเมินตนเองและประเมินโดย
ผู้บังคับบัญชา ผู้ได้บังคับบัญชา และเพื่อนร่วมงาน มีสมรรถนะหลักก่อนการพัฒนาโดยรวมอยู่ใน
ระดับมาก ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับการผลการวิจัยของ จุฬารัตน์ คำวงศ์ปิ่น (2551, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย
เรื่อง “การพัฒนาสมรรถนะหลักของข้าราชการกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน” ผลการวิจัย

พบว่า สมรรถนะหลักมีความจำเป็นต่อกำนำไปใช้ปฏิบัติราชการให้เกิดประสิทธิผลอยู่ในระดับมาก ซึ่งสมรรถนะหลักด้านการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องเป็นสมรรถนะที่จะทำให้เกิดประสิทธิผลในลำดับแรก

จากวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 2 ที่ว่า“เพื่อเปรียบเทียบความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้ จำแนกตามประสบการณ์ วุฒิการศึกษา และขนาดสถานศึกษา” สามารถตอบสมมติฐานข้อที่ 1-3 ได้ดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 1 ที่ว่า “ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกันจะมีความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะหลักแตกต่างกัน” ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้ จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหาร พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้ มีประสบการณ์ในการบริหารต่ำกว่า 20 ปี และตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป มีความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะหลัก แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะ การบริหารงานในรูปแบบโรงเรียนของรัฐมีความคล้ายคลึงกันจึงทำให้ประสบการณ์ในการบริหารไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของจรรยา บุญล้อม (2544, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานด้านการเรียนการสอนของพนักงานครู โรงเรียนสังกัดเทศบาลในจังหวัดตรัง ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานด้านกระบวนการเรียนการสอนของพนักงานครู โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานข้อที่ 2 ที่ว่า “ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกันจะมีความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะหลักแตกต่างกัน” ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้ จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้ ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี มีความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะหลักแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะผู้บริหารมีการศึกษาในสายการบริหารการศึกษามาเหมือนกัน จึงทำให้มีความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะหลักไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จักรพรรดิ จิตมณี (2547, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสมรรถนะที่พึงประสงค์ของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในการบริหารจัดการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะที่พึงประสงค์ของผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีสมรรถนะด้านวิชาการและด้านการบริหารงานบุคคลอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนสมรรถนะด้าน

งบประมาณและบริหารทั่วไปอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาและการดำรงตำแหน่ง เดิมพบว่าไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานข้อที่ 3 ที่ว่า “ผู้บริหารที่บริหารสถานศึกษาขนาดแตกต่างกันจะมีความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะหลักแตกต่างกัน” ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้ จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้ที่มีขนาดสถานศึกษาแตกต่างกันมีความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะหลักโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะ การบริหารสถานศึกษาตามขนาดสถานศึกษา นั้นต้องใช้การพัฒนาสมรรถนะหลักตามมาตรฐานในแต่ละข้อมากน้อยต่างกัน จึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาสมรรถนะหลักแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สิรินันท์ เมรสนัด (2550, บทคัดย่อ) ทำการวิจัยสมรรถนะในการบริหารกิจการนักเรียนของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร มีสมรรถนะในการบริหารกิจการนักเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะในการบริหารกิจการนักเรียนของผู้บริหาร โรงเรียน จำแนกตามขนาด โรงเรียน ทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้านพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้ ในครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการวิจัยผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะซึ่งเป็นแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้ ดังนี้

1.1 ด้านหลักและกระบวนการบริหารการศึกษา ผู้บริหารควรจัดองค์กร โครงสร้างการบริหารและกำหนดภารกิจของครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เหมาะสม และชัดเจนยิ่งขึ้น เพื่อให้มีการทำงานที่เป็นระบบ

1.2 ด้านนโยบายและการวางแผนการศึกษา ผู้บริหารควรวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำ นโยบายการศึกษา เพื่อมีการวางแผนในการบริหารการศึกษาที่ชัดเจน

1.3 ด้านการบริหารด้านวิชาการ ผู้บริหารควรบริหารจัดการการเรียนรู้ที่เหมาะสม และชัดเจนเพื่อการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

1.4 ด้านการบริหารด้านบุคลากร การเงิน พัสดุ และอาคารสถานที่ ผู้บริหารควร พัฒนาสิ่งแวดล้อมทางกายภาพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่ดีมากขึ้น

1.5 ด้านการบริหารงานบุคคล ผู้บริหารควรสรรหาบุคลากรที่มีประสิทธิภาพเข้ามาปฏิบัติงาน เพื่อให้การบริหารงาน และการปฏิบัติงานของบุคลากรมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.6 ด้านการบริหารกิจการนักเรียน ผู้บริหารควรบริหารจัดการให้เกิดงานบริการ ผู้เรียนในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้ นักเรียนมีศักยภาพที่ดี

1.7 ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารควรมีการประเมินผลและติดตาม ตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาอยู่ในมาตรฐาน อยู่เสมอ

1.8 ด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ ผู้บริหารควรส่งเสริมสนับสนุน การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา เพื่อที่จะทำให้มีการศึกษาครอบคลุมครบทุกด้าน

1.9 ด้านการบริหารการประชาสัมพันธ์ และความสัมพันธ์ชุมชน ผู้บริหารควร เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและกิจกรรมสถานศึกษาไปสู่ชุมชน เพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียน และชุมชน

1.10 ด้านคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารควรเป็น ผู้นำเชิงคุณธรรม จริยธรรม และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี เพื่อให้บุคลากร และนักเรียน ได้ยึดถือ และปฏิบัติตาม

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

จากการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาการพัฒนาสมรรถนะหลักของผู้บริหาร สถานศึกษา สำหรับการวิจัยครั้งต่อไปนั้นควรทำการศึกษาดังนี้

2.1 ผู้วิจัยควรเปลี่ยนกลุ่มตัวอย่างในการศึกษากับหน่วยงานหรือองค์กรอื่น ๆ เพื่อ เปรียบเทียบกับการวิจัยในครั้งนี้

2.2 ผู้วิจัยควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบริหารงานกับหลักธรรมทาง พระพุทธศาสนา อื่น ๆ เช่น พรหมวิหาร 4 สังคหวัตถุ 4 เป็นต้น เพื่อพิจารณาว่ามีความสัมพันธ์กัน หรือไม่

2.3 ผู้วิจัยควรศึกษาแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารของผู้บริหาร สถานศึกษา กลุ่มกรุงธนใต้ให้มีประสิทธิภาพที่สูงยิ่งขึ้น